

POSTANOWIENIE

Dnia 9 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski

w sprawie z powództwa U. J. i M. J.

przeciwko B.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
w dniu 9 grudnia 2025 r.,

w przedmiocie zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego
w Białymstoku z 4 lipca 2025 r. wydane w sprawie o sygn. akt I ACo 392/25,

odrzuca zażalenie.

UZASADNIENIE

Pismem z 4 sierpnia 2025 r. (data stempla prezentaty Sądu Najwyższego) U. i M. J. (dalej: „skarżący”) wniesli osobiście do Sądu Najwyższego zażalenie na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 4 lipca 2025 r., I ACo 392/25, zaskarżając je w zakresie pkt 2 w przedmiocie przekazania sprawy zawisłej przed Sądem Okręgowym w Suwałkach o sygn. akt I C 1350/24 do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Łomży. Skarżący wskazanemu postanowieniu zarzucili:

1) nieważność postanowienia w zakresie przekazania sprawy o sygn. I C 1350/24 Sądowi Okręgowemu w Łomży z uwagi na brak postanowienia Sądu Okręgowego w Suwałkach, jako sądu właściwego w myśl art. 44 § 2 k.p.c. w przedmiocie wystąpienia do sądu przełożonego o przekazanie sprawy innemu

sądowi równorzędnemu z powodu zaistnienia przeszkody w rozpoznawaniu sprawy o sygn. I O 1350/24 w zw. z art. 7 Konstytucji RP;

2) brak podstawy prawnej rozstrzygnięcia zarówno pkt 1 jak i pkt 2 skarżonego postanowienia, co w znacznym stopniu utrudnia podejmowanie kroków prawnych w celu ochrony praw dla strony powodowej nie zastępowanej przez zawodowego pełnomocnika;

3) nieuwzględnienie wniosków zawartych w piśmie procesowym z dnia 3 lipca 2025 r. przesłanego za pośrednictwem Poczty Polskiej w tym samym dniu, a o którym istnieniu Sąd Apelacyjny w Białymstoku został poinformowany za pośrednictwem poczty mailowej w dniu 4 lipca 2025 r., a w szczególności:

- zaniechanie wystąpienia do Sądu Najwyższego o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu równorzędnemu sądowi spoza Apelacji Białostockiej ze względu na dobro wymiaru sprawiedliwości, w tym postrzeganie sądu jako organu bezstronnego na podstawie art. 44¹ k.p.c., z uwagi na brak swobody orzekania w Apelacji Białostockiej z powodu zaangażowania sędziów Sądu Okręgowego w Suwałkach, poprzez pomawiający charakter ich wniosków, o wyłączenie, którego głównym celem jest postawienie skarżących w niekorzystnym świetle przed ewentualnym sądem wyznaczonym przez Sąd Apelacyjny w Białymstoku;

- przekazanie sprawy o sygn. I C 1350/24 z Sądu Okręgowego w Suwałkach do Sądu Okręgowego w Łomży, pomimo uzasadnienia, że brak jest swobody orzekania w tym sądzie z powodu postawienia osoby skarżącego w niekorzystnym świetle poprzez pomówienia sędziów Sądu Okręgowego w Suwałkach, jakoby skarżący znieważył sędzię Sądu Okręgowego w Suwałkach, co nie miało miejsca, a zostało to dowiedzione odmową wszczęcia śledztwa przez Prokuratora Rejonowego w Augustowie w przedmiocie doniesienia tej sędzi.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wnieśli o uchylenie zaskarżonego postanowienia w pkt 2 oraz przekazanie sprawy o sygn. I C 1350/24 zawisłej w Sądzie Okręgowym w Suwałkach innemu równorzędnemu sądowi spoza Apelacji Białostockiej, ponieważ wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości, w szczególności wzgląd na społeczne postrzeganie sądu jako organu bezstronnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jako niedopuszczalne podlegało odrzuceniu.

Na wstępie należy podkreślić, że Sąd Najwyższy nie jest sądem powszechnym. Nie rozpoznaje zatem sprawy w toku instancji, tak jak sąd powszechny. Rozpoznaje sprawy wyraźnie przypisane w ustawie. Katalog orzeczeń zaskarżalnych zażaleniem do Sądu Najwyższego jest ściśle limitowany (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 27 kwietnia 2017 r., sygn. akt I PZ 2/17). Zgodnie z art. 394¹ § 1 k.p.c. zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające skargę kasacyjną oraz na postanowienie sądu drugiej lub pierwszej instancji odrzucające skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Stosownie do art. 394¹ § 1¹ k.p.c. zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje także w razie uchylenia przez sąd drugiej instancji wyroku sądu pierwszej instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Z kolei jak stanowi § 3, do postępowania przed Sądem Najwyższym toczącego się na skutek zażalenia stosuje się odpowiednio art. 394 § 2 i 3, art. 395, art. 397 § 1, art. 398⁶ § 3, art. 398¹⁴, art. 398¹⁵ § 1 zdanie pierwsze, art. 398¹⁶, art. 398¹⁷ i art. 398²¹ k.p.c.

Zaskarżone w przedmiotowym postępowaniu postanowienie nie należy do żadnej z kategorii spraw wymienionych w art. 394¹ § 1 i 1¹ k.p.c., ani nie ma wobec niego zastosowania żaden przepis szczególny, który umożliwiałby podejmowanie czynności kontrolnych przez Sąd Najwyższy, wobec czego nie przysługuje na nie zażalenie do Sądu Najwyższego.

Z powyższych względów zażalenie należało odrzucić na podstawie art. 394¹ § 3 w zw. z art. 397 § 1¹ k.p.c. Wobec powyższego, orzeczono jak w sentencji.

Niezależnie od powyższego Sąd Najwyższy zauważa, że wbrew twierdzeniu skarżących zgodnie z art. 87¹ § 1 k.p.c. w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych, a w sprawach własności intelektualnej także przez rzeczników patentowych. Zastępstwo to dotyczy także czynności procesowych związanych z postępowaniem przed Sądem Najwyższym, podejmowanych przed sądem niższej instancji. W przypadku zażalenia rozpoznawanego przez Sąd Najwyższy niezbędne jest bowiem sięgnięcie do przepisów o postępowaniu zażaleniowym w sprawach cywilnych regulujących zdolność postulacyjną strony. Zgodnie z art. 394¹ § 3 k.p.c.

do postępowania toczącego się przed Sądem Najwyższym na skutek zażalenia stosuje się odpowiednio między innymi w art. 398⁶ § 3 k.p.c., zażalenie powinno więc być sporządzone przez pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym zgodnie z dyspozycją normy art. 87¹ § 1 k.p.c. chyba, że stroną, jej przedstawicielem ustawowym lub pełnomocnikiem jest sędzia, prokurator, notariusz lub osoba z tytułem profesora lub doktora habilitowanego nauk prawnych, a także gdy stroną lub jej przedstawicielem ustawowym jest adwokat lub radca prawny (art. 87¹ § 2 k.p.c.).

Tym samym zażalenie sporządzone i podpisane przez stronę nie mającą zdolności postulacyjnej przed Sądem Najwyższym jest dotknięte brakiem formalnym nieusuwalnym, skutkującym odrzuceniem środka odwoławczego jako niedopuszczalnego, bez wzywania do uzupełniania tego braku i bez możliwości jego usunięcia przez pełnomocnika (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 lipca 2025 r., III CZ 138/25). W zakresie, w którym właściwym do rozpoznania jest Sąd Najwyższy wniesione z pominięciem przymusu adwokacko-radcowskiego zażalenie, podlega odrzuceniu na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w z. z art. 398⁶ § 3 k.p.c. i art. 87¹ § 1 k.p.c.

Sh

[r.g.]